

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 1]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 29. Juli 1493

De legitimis tutoribus

[urn:nbn:de:bsz:31-319110](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319110)

hodie: ut. l. hac cōsultissima. §. ex impfecto. C. de testa. aut ē dat' extrane' : tūc eget p̄firmatiōe: ut dixi. s. eo. l. q. a p̄re. z no. in. d. §. ex impfecto. C. Sed aduertendū q̄ si p̄ decessit incōtinenti post testm̄ p̄firmatū sine inq̄sitione si ex īteruallo tunc adhibet inq̄sitiō q̄dam: de qua dī. j. l. p̄xi. z. l. se. Si uero pater dat tutorē filio legitimo tm̄ z adoptiuo: tunc de iure ueteri erat idem q̄s in legitimo z naturali: q̄a tunc trāsibat in p̄tatez ad op̄tatis. hodie secus: ut. l. cum adoptiu'. C. de adop. Et ideo d̄z adhiberi distinctio illi'. l. Aut trāsit in p̄tatem aut nō fm̄ dy. Si uero dat tutorē filio naturali tm̄: hoc pōt p̄tingere duob' modis: q̄a q̄nqz est fili' emācipatus in quo pp̄ emancipationē uinculū ciuile ē sublatū legitimus tm̄ est: tūc datus p̄firmat sine inq̄sitione: ut. s. e. l. i. Q̄nqz dā filio naturali ut nato ex p̄cubina: z tunc d̄z distingui: aut eū nō īstituit z nō p̄firmat sine inq̄sitione: ut hac. l. in prin. aut eū īstituit: z tūc aut nō hēbat alia bona z p̄firmat sine inq̄sitione: ut. s. eo. l. si p̄sonus. Aut habebat alia bona: z tūc cōfirmat: sed in bōis q̄ habet a testatore decernit sibi administratio sine inq̄sitione. In alijs aut nō decernit nisi cur̄ inq̄sitione: ut. l. h. C. e. z q̄s no. p. dy. in. l. si patronus. s. e. Si uero def' filio spurio nō ualeat datio nec p̄firmat: ut. s. ti. i. l. i. C. Quero qd si tutor def' a matre. Rū. aut mater īstituit filium z cōfirmat cum modica inq̄sitiōe: ut. l. p̄to. §. mater. j. de leg. ij. z ibi p. dy. aut nō īstituit z cōfirmat cum magna inq̄sitione: ut. l. ij. s. e. z ibi per dy. C. Quero qd si patronus det tutorē liberto. Rū. disti-gue eodē modo quo dixi in p̄re naturali p̄ easdē. ll. vel eodez mō quo dixi q̄ in m̄re z c. C. Quero qd si tutor def' ab exneo. Rū. si eū cui dat īstituit uel aliquid sibi reliq̄d p̄firmat cum inq̄sitione: alias secus: ut. s. eo. l. si patronus. z. l. tutores.

Ex. l. sequenti.

CAn qui semel p̄batus fuit paup' v̄ diues hodie p̄sumat idem: z qd ecōuerso. Et pp̄ mutationē mox an p̄sumat mutatio voluntatis. Et mandatū an p̄sumat reuocatum si ī p̄sonā p̄curatoris emerferint dicta in hac. l. Et replicato cum fisco denegat tutela. Et si iudici uidebit nō obstante p̄hibitione testatoris pōt cogere tutorē ad inuētarium faciendum pupillo.

A cōfirmādo. Licet p̄ deditur tutorē filio

tm̄ ingri d̄z an uolūtas patris mutata fuerit v̄ mutari debuerit maxime si diu post testm̄ factum decesserit. b. d. cum duab' ll. sequē. C. No. q̄ lz p̄bet q̄s semel diues uel paup' nō p̄sumit hodie de necessitate talis qm̄ diminutio z augmētatio facultatus uel mox de facili obuenit ut h̄ facit. j. de exco. tu. l. spadonē. §. qui absoluit. z quod ibi no. Quid ecōuerso an q̄s p̄sumat talis retro q̄tis est hodie. Dicemus. j. de magis. p̄ue. l. i. §. si magistratus. C. No. q̄ pp̄ mutationez morū p̄sumit mutatio uolūtatis eius q̄ administrationē p̄cedit. z sic facit q̄ si ea q̄ hic ponunt emerferint in p̄sona p̄curatoris uideat reuocatū mandatū. pro hoc. j. de sol. l. si cū corneli'. z ibi dixi. z p. cy. C. de fur. l. falsus. C. Tertio no. q̄ ei q̄ est ip̄licatus cum fisco denegat tutela: q̄s q̄liter intelligat glo. tāgit in. l. pe. C. ne tu. uel cu. uecti. cō. dicit ut ibi. C. No. q̄ pp̄ utilitatē pupilli recedit a uolūte defuncti. sile in. l. i. C. ubi pu. edu. de. Et pp̄ hoc dicebat Ahar. silf. q̄ lz pater p̄hibuerit p̄sectionē iuentarij q̄s pōt: ut. l. fi. C. arbi. tu. i. fi. tm̄ si iudici uidebit q̄ pupillo expediebat inuētariū facere: coget tutorē ad inuētariū faciendū. ar. hui'. l. z doc. referūt in. d. l. fi. C. arbi. tu. faciūt ēt iste. ll. ad id q̄ dixi. l. pe. j. de codicil. q̄ si testator reliq̄t multa legata tpe quo nō habebat liberos postea suscepit plures filios q̄ pp̄ supuenientes filios presumatur recessisse ab illis legatis. tetigi in. l. i. de codicil. z in auē. ex. cā. C. de li. prete.

Alidam. Curator datus a p̄re nō d̄z satisfidare rem pupillī saluaz

fore. sed de fideicomisso restituendo sibi relicto si curā admiserit. b. d. ista lex.

De legitimis tutoribus. Rub.

CPost tutores testamētarios z testamēto p̄firmatos ueniūt legitimi. iō ponit hec rubrica de legitimis tutoribus. Quidā tm̄ habent: z curatoribus in rubrica: q̄s nō debet esse: q̄a lz tutela distinguit inter sp̄s. f. legitimam testamētariā z datiuā. tm̄ cura nō: q̄a dari in testō nō pōt: ut. l. i. in. fi. j. ti. i. z nulla cura est legitima nisi surosi: ut. C. de epi. au. l. de creationib'. z. j. de tu. z cur. da. ab his. l. mulieri. z. l. uētri. §. pe. j. de exco. tu. l. sed z milites. z. l. amicissimos.

Ex. l. sequenti.

CAn agnati z cognati ad tutelā hodie pariter admittunt z an de iure antiquo deficiētib' agnatis ueniant cognati. z an adoptiuus tm̄ competat legitima tutela.

Legitime. Legitima tutela ex

bu. defert cognatis ad quos defert hereditas. fallit si mulier ē in medio. b. d. C. Op. dī hic q̄ agnati uocant tm̄ ad tutelā sicut ad successione. C. Lōtra q̄a hodie uident uocari ēt cognati ad tutelā z ad successione: ut in auē. de her. q̄ ab itesta. dese. §. ex his. Glo. fatet q̄ hodie admittunt pariter agnati z cognati z bene: q̄a tex. dicit. puto tm̄ q̄ in ciuitatib' in quib' p̄ statuta est derogatū iuri cōi: ut agnati p̄ferantur cognatis in successione q̄ eodē modo p̄ferent i tutela p̄ rōnē illius. l. C. Quero de iure antiquo an agnatis deficiētib' ueniant cognati ad tutelā sicut uocabant ad successione de iure p̄torio. Glo. v̄ hic dicere q̄ nō: q̄a nō reperit lege aliq̄ cautum. Srium no. isti. e. §. z cognatis. in gl. no. diligēter. z. C. e. l. i. z illa uerior. p. quo. j. e. l. iij. in. fi. z. j. e. l. fi. fm̄ uerū intellectū quē ibi dicā. hodie uero nō esset dubiuz: ut dixi. C. Quero an filijs adoptiuus tm̄ cōpetat legitima tutela. Glo. h̄ dicit q̄ nō. Ja. de are. dicit cōtrariū p̄ rōnez reddita in tex. q̄a hereditas p̄. l. defert adoptiuus. ergo z tutela: ut. j. de suis z legi. l. i. z. ij. §. parui. Nō ob. iste tex. qui v̄ requirere: utruqz. §. q̄ sit legitim' z naturalis: quia debem' magis p̄siderare rōnez q̄ uerba. nā rō limitat z declarat dcm̄: ut. l. cū p̄. §. dulcissimis. j. de leg. ij. fm̄ eum.

Si apud hostes. Spes primi legiti-

mi facit tutelā non deuolui ad sequētes: sed opus est datiuo. b. d. C. Op. s. p̄xi. r̄i. So. ibi. primus agnat' erat ibi ipeditus ipeditio p̄peruo q̄a mulier: hic secus quia capt': h̄ erat spes q̄ rediret. sile in. l. iij. §. nō tm̄. j. e. ibi enī in deportato nulla erat spes reassumēdi tutelā de iure cōi. rōnē hōz uidistis in. l. si quis sub conditione. s. ti. i.

Interdum. Licet patronus pp̄ delictum priuatur iure succedendi non tm̄ priuatur onere tutele. b. d.

Legitima. Tutela legitima tollitur

capitis diminutione. b. d. istud est uey fm̄ ista: sed hodie quia sublatā est differētia emācipationis z patrie p̄tatis quo ad libertatem: eodē modo quo ad tutelā: ut in auē. de her. q̄ ab inte. §. ex his. ita tenet dy. z oēs doc.

Tutela. Ex lege d̄z q̄s ex mēte eius col-

ligit lz uerba deficiāt. b. d. arg. huius. l. dicit doc. moder. q̄ illud q̄s est ex mēte. Lest ex lege z cōpetit directā actio ex illa. l. z hoc ponunt in. l. i. C. uti pos. z in. l. i. C. de ac. z ob. Aduerte tm̄ q̄ lz sit ex. l. non tamē est ex uerbis: ut hic patet. z. j. de uer. si. l. nois z rei. §. h̄bū. ex. l. declarabo aliquāliter. j. e. l. §. fi. Ex. §. sequenti.

Sed etsi hac. Lōtumax in manumittē

do priuaf hereditate: h̄

M c 8
i firm
do.
mutatio vo
lūtatis. vide
bar. i. l. cū q
ita. §. q̄ sibi
ff. de v. obli.
z in. l. cū q̄
sibi. ff. de so.

C De legit.
tuto. Rub.
b Egit
l me.

gl. Isti' no.
bēs q̄ corre
cta rōne. l. l.
telligit cor
recta z eius
dispō. adde
glo. idē uolē
tez. in. l. ij. in
prin. in v̄. fi.
lio p̄cedente
de uul. z pu.
de quo uide
no. p̄ imo. l.
l. ij. j. de do
na. z p̄ bal. i.
l. i. s. so. ma.
z Jo. an. i. c.
post trāstat.
de renūci. p̄
imo. l. i. h̄ ve
ro. s. de vi.
ro. so. ma. et
qd eō. uide
gl. i. c. nouit
in v̄. q̄nqz
de iudi. z. l. l.
fi. de falsis.
vbi habetur
q̄s q̄s alle
gat. ll. corre
ctas qua pe
na d̄z puniri
c. h̄. fatet.
idez p̄suluit
bar. in cō. fi.
cip. ciuitatis
mediolani. z
seq̄. De. de
ancha. in. c.
canonuz sta
tuta. d̄ p̄. fi.
p̄. charta. i. v̄.
q̄ro si lex p̄
hibet i duo
bus z adde
bar. i. l. i. C.
e. p̄ inno. in
c. post trans
la. de renun.
p̄ bar. tenet
io. an. i. spec.
i ti. de cura.
vide p̄ saly. i.
l. fi. C. de le
git. her.

d C Quā ver
ba. Sicut di
cimus de te
statore cui'
uolūtate ma
gis h̄ uerba
spicere de
bemus. l. cū
virū. C. de fi
deicō. l. i. cō
ditionib'. de
p̄di. z demō.
l. nō aliter.
de le. iij. Ad
hoc ēt h̄ fa
cit. c. p̄pte.
rea. de v̄. fi.
in antiquia.

Ette-
la. s.
sed et
si hac quera
an adde bal.
in .i. precib.
in .v. col. C.
de impu.

nō tutela nisi in totum ius patronatus perdat. h. d.
Quero an isto casu ille qui manumisit admittat ad hereditatem. Glo. i. dicit qd non. Alia glo. parua videt dicere qd sic: que est sup uerbo tutoris esse. sed iste glo. diuersis casibus loquunt. naz scōa glo. refert se ad tex. qñ seruus fuit emprus nūmis suis cōtinuētibz oculis. dñi prima glo. refert ad alium casuz qñ nūmis emproris. **Quero** isto casu qñ p dir hereditatē an p dat tutelam. Rñdit glo. qd nō: quia delictū nō tribuit imunitatem. p hoc. s. e. l. i. §. fi. qd est no. facit qd lz proximus agnatus ifra annum nō administrauerit uel tutorē nō petierit lz priuet hereditate: ut. l. sciant. C. de legi. her. nō tñ priuatur tutela. Spe. in ti. de tut. in illo. §. in quo tractat de legitima tutela inuit cōtrarium his uerbis. **Item** op. qd priuet ex quo ifra annum tutelā nō petijt per. l. sciant. C. de legi. here. Sed illa op. nō est bona quātum ad remouendū euz a tutela. hoc patet. sed quātum ad remouendū eum a successione. tangam in. l. tutor qui repertoriū. in prin. de admi. tu. **Cōtra** predicta op. glo. de. l. decreto. j. de suspe. tuto. z. l. sed z mi lites. §. si ignominia. j. de excu. tu. ubi pena dat imunitatem. Sed sol. ut no. per By. in. d. l. decreto. z in. c. qd alicui. extra de re. iur. li. vj. **Item** cōtra ea que dixi op po. de. l. tutelas. de capi. dimi. z. s. l. proxi. in §. plane. ubi ille qui priuat hereditate priuatur tutela. So. i. pri mis duabz priuatur hereditate z iure agnationis: merito priuat tutela. in §. plane. priuat in totum iure patronatus adeo qd nō est patronus. **Item** cōtra predcā facit quod dixi. s. e. l. i. in prin. ubi postq agnati priuat hereditate per. l. nouam. C. z preferunt cognati anterioris gradus: priuat etiam z tutela z tamē agnati remanent. Rñ. ibi priuantur hereditate absqz suo delicto: merito priuantur z onere tutele. Et predicta tene menti.

Si duo. Si plures sunt patroni oibus defer tur tutela: z aliquo deficiente remanet apud ceteros z oibus deficientibus uadit ad liberos eorum per eundem modum per quem defertur hereditas. h. d.

Querit pōt. Si primus legitimus definat agētis locus est datiuo nō sequēti legitimo: secus si definit casu naturali uel civili iudice hoc principat non agēte. h. d. cum §. seq. Istam materiā plene declarauit in. l. si qs sub cōditione. s. ti. ij.

Ex. §. sequenti.

Que tutela deferatur ex mente z uerbis. xij. tabularuz: z que ex mēte nō ex uerbis. z que nō ex uerbis nec ex mēte. Et que dicat fiduciaria tutela.

Si parens. Pater est legitimus tutor filij emancipati: frater fratris emancipati est tutor fiduciarius. h. d. cum. l. seq. **Est** aduertēdum quia in libro institutionum habemus tres titulos. primuz de legi. tu. agna. z de illa habuistis usqz ad hunc. §. scōm de legi. parē. tu. de illa dicit iste. §. tertium de fiducia. tutela. z de illa loquitur. l. sequēs quo defuncto. **Oppo.** de isto. §. ubi dñ qd est legitimus ad. l. sequē. ubi dñ qd est fiduciarius. glo. C. e. l. fratres. dicit qd frater fratri est legitimus tutor. z glo. nostre in illa materia nō habuerūt clarum intellectum. doc. dicunt melius sic. **Quedam** est tutela pprie que defert ex mēte z ex uerbis. l. xij. tabu. ut. s. e. l. in prin. z insti. de leg. agna. tu. **Quedam** est tutela legitima ex mente. l. xij. tabu. nō ex uerbis: ut illa que defertur patrono: ut. s. e. l. .iij. in prin. Cum enim per. l. xij. tabu. defertur hereditas patrono per cōsequens eius mens fuit de tutela: lz uerbis hoc nō expresserit: que mēs colligitur ex rōne. l. ut patet. s. e. l. i. in prin. z. l. iij. in prin. facit so. ma. l. cuz mulier. **Quedā** est tutela legitima nō ex uerbis nec ex mēte. l. xij. tabu. sed ex extēsiōe iuriscōsulti ppter idētā tatem rōnis: ut si pater emancipat filium. l. xij. tabu. nō

Querit pōt
uide gl. bar.
z doc. in. l. i.
de testa. tu.
Egiti
mos.
q pos
sint opponi
z legitimuz
tutorum. ut
de p. spec. de
legi. tu. z ibi
pōit formā.
Quero
utrum adde
Bart. z ibi
no. i. l. tutor
qui reper. d
admi. tu. z i
. l. tutor. z in
. l. tutoribus
de auc. tu.

uocat eos suicem ad successiones. rō quia nō cogitauit de hereditate nec de tutela: nō ergo ē ex uerbis nec ex mente sed postea superuenerūt senatuscōsulta que uocant patrem ad hereditatē filij. Ande postea ex hac. l. noua cōiuncta cum rōne. l. xij. tabu. iuriscōsulti uocant patrem ad legitimā tutelam filij: ut hoc. §. z insti. de legi. pa. tu. z hoc uult tex. dicere uices legitimi tutoris sustinet. q. d. nō per. l. xij. tabu. sed per extēsiōne iuriscōsulti ex idētitate rōnis. **Quedam** est alia tutela que uocatur fiduciaria: ut si filius emancipatus est tutor filij p tate retenti uel ecōuerso: iste nō ē tutor ex uerbis nec ex mente. l. xij. tabu. nec ex rōne quia fm ista tēpora nō uocabatur ad hereditatem: sed quia ppter caritatē sanguinis lex multum cōsīdebat de eo ideo uocabatur tutor fiduciarius: ut hic z insti. de fidu. tute. sed hodie frater uocatur ad successiōne fratris emancipati: z ecōuerso: ut. l. lex. xij. tabu. z. l. nēsenius. C. de leg. tu. Et ideo pōt dici hodie tutor legitimus. nō ex. l. xij. tabu. sed ex. l. noua cōiuncta cum rōne. l. xij. tabu. z isto respectu in. l. fratres. C. e. ista tutela que hic appellat fiduciaria: ibi appellat legitima: qa illo tpe fuit introducta successiō isto modo. z uide de hoc p doc. in. d. l. fratres.

Ex. l. sequenti.

An coipso qd tutor est datus possit administrare: ibi. Querit. Et quare sit itroductum qd accipiat res cū decreto ante administratiōne: ibi. **Primo.** Et an i quolibet genere tutoz sit necessarium decretum: ibi. **Quero.** Et an decretum itropositū ab uno iudice porrigat effectuz suum ad res alterius territorij: ibi. **Quero** an. Et que sit forma talis decreti: ibi. **Pro** declaratione. Et an cum itroponit decretum debeat citari alij qd possunt esse tutores: ibi. **Quero** an. Et alia qtuor ultra decretum que requirunt anteqz administrat vide hic. Et qñ nō itrouenientibus gnqz hic requisitis ualeant gesta p tutorem: uide in fi.

Legitimos. Tutores legitimi cōstituant ipso iure p. l.

nō tamē possunt administrare nisi satisfactio: q satisfactio a psona cā cognita nō exigitur. h. d. **Querit** glo. an coipso qd tutor datus est alicui possit accedere ad administratiōne. glo. dicit qd sic dū tñ tria primo faciat. primuz qd accipiat res cuz decreto iudicis fm qd faciat iuentarium. ista duo pbantur in. l. fi. C. arbi. tut. Tertiu qd iuret: ut in auē. ut hi qui obli. perbi. ba. res mi. §. fi. col. vj. **Quartum** addit glo. qd satisfactio ut hic. **Quintum** addit doc. f. qd expresse pmittat defensionē pro pupillo suscipere: ut. C. de admi. tu. l. fi. §. defensionem. z ibi p Lx. examinemus per ordinez. **Primo** quero quo iure sit itroductum hoc decretuz. Glo. ut uidistis allegat. l. fi. C. arbi. tu. duz dicit Imperator qd res accipiat scōm qd uisitatuz est. z sic se refert ad quā dā cōsuetudinē. dico qd ppprie loquēdo seu intelligēdo istud decretum fuit itroductum de iure digestoz: quo nō poterat administrare tutor nisi sibi decerneret administratiō: ut tex. expresse dicit. j. de auc. tu. l. iij. lz gl. aliter ibi exponat. pro hoc. s. de postu. l. cui eo. in pn. z ibi no. C. de tu. z cu. illu. perso. l. i. z. C. qñ mu. tu. offi. fun. po. l. ij. z arbi. tu. l. fi. z prealle. §. fi. in auē. ut hi qui ob. perbi. ba. res mi. **Quero** utrum in quolibet genere tutorum sit necessarius decretum hoc. nō ideo sic: ut. d. l. iij. de auc. tuto. z alijs legibz superius allegatis. hoc nō pōt recipere istantiam in tutore testamētario. si testator ei hoc remisit expresse: ut. d. l. fi. arbi. tu. vj. testator ipse decerneret sibi administratiōne. pōt enim ipse testator decernere: ut tutor sua auctoritate incipiat administrare: ut. d. l. cui eorum. sicut pōt concedere legatario lñiam accipiēdi possessionē sua auctoritate: ut. l. ticia. §. i. z ibi no. j. de le. ij. pprie enim istud decretum est prestare tutori quasi possessionē administratiōnis: sicut dicūt canoniste qd lz alijs sit institutus in beneficio nō tñ accedit ad administrandū nisi ponat in qñ

Vertical text in the right margin, partially cut off.

¶ Quero an vide pe- de ancha in cle. ij. de sta. mo.

¶ Debet ci tari. et cu de cisione bar. hic trahit pe. de ancha. in cle. ij. de sta. mo. facit qd in simili dicebat ange. in l. is cui bonis. d. ver bo. ob. vide licet an qd iudex pcedit ad iter dicen duz admini- strationez p digo requi- ratur citato ipsius prodi gi. et conclu- dit q sic ga tractatur de auferenda ei admnistrati- one et cum ange. ibi tra- hit jmo. de quo vide q dixi in l. qui habet i. s. q. libet loco et tpe. s. de tu- tel.

¶ Ultimū est an decre- tum admini- stratiois ve- beat pcedere inuentari- um et alia. s. Bal. in l. fi. de ma. coue. per illuz tex. dicit q non refert scdm bar. in l. tu- tor q reper- circa pri. de admini. tu. et Bal. in l. ij. in pe. col. C. q admit.

ADDE ro. cōsilio. cccc. xxv. vbi po- nit. xv. que debet facere tutor tutela susceptra.

¶ Ad satis- det. adde qd lz tutor non satisfdet vel caueat re pu pilli salua fo- re eo tēpore quo tutela su- scipit: tamē nō ē de sub- stantia. facit qd no. doc. i. l. de die. s. tutor. qui sa- tisfda. cog. et qd nota. per Bar. in s. p

possessione administrationis: ut ex de isti. c. ij. in prin. et p Inno. de cōces. pben. c. pposuit. i. i. gl. **¶** Quero an istud decretū iterpositū ab uno iudice porrigat effectū suū ad res alteri territorij. vñ q nō: ut l. cū vn. s. pe. j. de bo. auc. iud. pos. et s. de iur. om. iudi. l. ex territorij. **¶** Pro huius declaratione est videndū q sit forma huius decre- ti. Rñ. q iudex decernat sibi administrationē de- cre- tutele seu lñiam administrandi: et ita utimur ad quē vsum se refert lex nostra: ut. C. arbi. tu. l. fi. pbat. j. e. l. s. in legatib. ubi tex. dicit decerni tu- telā. gl. exponit. i. administrationē tutele. ad idē. j. de auc. tu. l. iij. nō est ergo necesse q iudex po- nat eū in possessionē de facto sed data lñia ipse tutor pōt accipere res. et hoc est qd dicit tex. in l. fi. C. arbi. tu. et glo. hic dicit res accipiat p decre- tū. i. pcedente decreto. nūc ad ppositū decretū qd iterponit in aliquo actu uolūtario nec hz co- hertionez in aliū pōt iterponi a iudice q hz pso- nam in prāte lz res sit ex territorij: ut l. magis puto. s. illud. j. de re. eo. et no. p. doc. C. de p. di. mi. l. fi. p diū. Et ex hoc pcludo q iudex sub quo ē pupillus pōt iterponere istud decretū qd extē- det ad bona ubiqz posita si dīctorē nō hz. s. si dīctor esset ita q hñet necesse mitti in posses- sionē p ministros iudicis tūc nō sufficeret lñia il- li iudicis: sed dī scribi illi iudici sub quo res sūt: ut. d. l. cū unus. s. pe. de bo. auc. iud. pos. **¶** Que- ro an qñ istud decretū iterponit debet citari alij q sunt uel esse pñt tutores. Rñ. qñqz p istud decretū cōcedit administratio uni ita q alij de negat: tūc illi regrunt cū hoc faciat cā cognita: ut. s. de te. tu. l. testō. et l. se. j. de adm. tu. l. iij. s. fi. Qñqz p istud decretū cōcedit uni administra- tio nō tñ alij denegat: tūc si qdē sunt alij q sunt tutores legitimi uel datiu iā pstituti a. l. uel a iu- dice et illi debēt regri. nō. n. hoc fiet nisi cā cogni- ta: ut. e. l. s. in legitimis. et hoc maxime verū est in legitimis quoz interest ne un⁹ accedat ad adm- nistranduz sine aliquo pp spē successionis: ut. j. e. l. s. pe. Si uero nō sint tutores sed eē pñt: tūc enī nō est necesse eos regri: qā nō ledunt. ar. p. hoc optimū. C. de p. hr. tu. l. fi. ut pponis. et j. de adm. tu. l. q negociationē. s. testō. et qd no. p in- no. de p. cef. pben. c. pposuit in pma glo. **¶** Ulti- mo scias q lz glo. ponat istud decretū p pmo tñ ultimū est. dī enī tutor pri⁹ fecisse iuētariū et alia q. s. dixi: q ei tutele administratio pcedat: ut. d. l. fi. in fi. C. arbi. tu. uel hoc dī fieri in ipso actu quo decretū iterponit: ut in auē. ut hi q obli. p. hi. ha. res mi. s. fi. **¶** Scdm qd regri ē q faciat iuentariū: qd exaiabo in l. fi. tutor q reptonū. in prin. de adm. tu. **¶** Tertiu qd regri est q iuret se utilia facere et iutilia ptermittere: ut. d. s. fi. in auē. ut hi q obli. p. hi. ha. res mi. qd de iure. C. fuit itro ductū i curatore furiosi: ut. l. de creatio- nib⁹. C. de epi. audi. sed p. d. auē. ē extensum ad oēs tutores et curatores. debēt enī hoc pmittere sub expressa obligatione rez suarū vt ibi patet. **¶** Quarto regri. dicit glo. q satisfder. hoc i tu- tore datiuo dicit ut dixi. s. ti. i. l. tutores. In legiti- mo hēs hic in tex. sm quē oēs debēt satisfdare ex- cepto psona a quo cā cognita nō exigat satisfda- tio. **¶** Quero qd si iudex uoluit hāc satisfdatio- nē exigere uel exegit et ē finita. Rñ. ut dicā. j. e. l. s. in legitimis. ubi tex. tagit. **¶** Quero qd si de- derit fideiussorē pauperē respectu facultatū pu- pilli. Rñ. nihilominus pōt administrare: ut. C. de iure do. l. fi. mlt. posset tñ ob hoc remoueri s. ea q no. in l. paupras. j. de ex. tu. et ibi dicam. **¶** Quintū qd regri est q expresse pmittat defē-

sionem pupilli: sit. l. ultri. s. defensionē. C. de ad- mi. tu. et ibi p doc. **¶** Et aduerte q antig nō ap- ponebāt istud pp qd iaz uidi multas tutelas cas- sari sed hodie hoc in qlibet apponit. et lz de iure antiquo hoc esset precipuū offm tutoris. s. pupil- lum ipm idensum nō relinqre: ut. l. tutor preci- puū. j. d. adm. tu. tñ lex uult q hodie tutor hoc expresse pmittat: ut dixi. **¶** Ultimo scias q lz p- dicta oīa regrant tñ in his que dilationē nō reci- piunt uel in his que principaliter ad cōmodum pupilli spectant ualēt gesta p tutore et nō inter- ueniētibus pdictis: ut. j. de adm. tu. l. tutor qui reptonium. in prin. C. de tu. et cu. q nō satisf. l. fi. Ex. s. sequenti.

¶ Cum plures sunt tutores uni pōt decerni si alij sunt ipediti uel puocat ad diuisionē. alias se- cus et primior agnatus petens sibi decerni tute- lam recte petit ut hic. et s. tutorem q aliquali mō nō satisfdedit nō pōt alter tutor uenire nisi offe- rat satisfdationē. sed pupillus uel adultus uel ter- tius pōt petere eum cogi ad satisfdandum uel q i- terdicatur administratio.

In legitimis. Ani ex tutorib⁹ le- gitimis ex cā pōt d- cerni administratio. et se iuicem pñt puocare ad satisfdationē: nisi sūt patroni. h. d. **¶** Ex isto pn- cipio no. q isto tpe interponebat decretū adm- nistratiois ibi dū dicit tutela decerni. Dicit gl. i. administratio tutele. **¶** Scdo no. q qñ sunt plures tutores tutela nō decernit vni: nisi ex cā si alij sunt ipediti: ut hic in prin. vñ si alij puocat ad satisfdationē ut in se. s. et sic uidet q debeant regri: ut dixi. s. pxi. uel saltem debeat hoc iu- dici liquere ne alias erraret vt interponēdo de- cretum sm ea que dicunt. j. ti. i. l. tutor si petitus fuerit. **¶** Tertio no. istam expositionez decerni tutela. i. administratio tutele: q facit ad qōnem. **¶** Coparuit primior agnatus et petijt sibi decerni tutelā pupilli: et iudex decernit. **¶** Sp. q nō debet peti sibi decerni sed declarari. certe pōt sustine- ri vt intelligat decerni tutela. i. administratio tu- tele: ut hic. **¶** Item uenio ad s. an igif. no. pri- mo dicit tex. si oēs nō satisfdederunt. qd exponit glo. i. nullus. nam negatio postposita signo uni uersali eqpoller suo cōtrario: ut. j. de capti. l. in bello. s. i. **¶** Circa hoc qrit glo. qd si aliqui sa- tisfderūt et alij nō. dicit glo. q iter nō satisfdan- tes admittit puocatio. **¶** Sed tunc qro quid si oēs satisfdederūt sed unus nō uult ager cū alio. Rñ. recurrendū est ad remediū. l. iij. s. fi. cū. l. se. j. de adm. tu. **¶** Alterius qro quō s. nōnunqz et se habeat ad pcedētia. Rñ. q est qdam iter- positio p quā rñdet cuidā oppositioni. dictū ē q iter nō satisfdātes locus est puocationi. **¶** Con- tra nam tutores legitimi debent satisfdare: ut. s. pxi. quō ergo pcedit quod h dī de nō satisfdan- tibus. Ad hoc rñdetur nōnunqz et c. **¶** Ex quo s. no. q cōtra tutorem qui nō satisfdedit de iure uel de facto aliter tutor non pōt uenire nisi offe- rat satisfdationē: sed pupillus uel adultus uel et- tertius pōt petere eum cogi ad satisfdanduz uel interdici sibi administratioē: ut. C. de tu. et cu. qui nō satisfde. l. i. et p totum illū titulū. **¶** Venio ad ver. an ergo. quero an idem sit in agnatis qd hic dicit in pñonis. Glo. dicit q nō. et est rō sm Jaco. de are. et dy. quia nobis non est ita debita hereditas agnatōz sicut libertoruz: ut. j. si a pa- re. q s. fue. ma. l. nō usqz.

Ex. s. sequenti.

¶ An clerici siue seculares: siue religiosi possint esse tutores.

xi. et bal. in. l. fi. de magi- que. C. et qd si nō pōt tu- tor fideiussor rem idoneū dare. vide bal. in. d. l. fi. vbi est tex. se- cundū cū q fideiussor nō idone⁹ tute- lā non vitiat nisi fideiuf- sor fuerit in dolo.

¶ Promit- tat defensio- nē. adde bal. in. l. pctor. i. prin. de ope- no. nū. in. l. fi. s. oēm. C. de administ- tuto.

¶ In legiti- mis. querit glo. negatio postposita si- gno vniuer- sali equipol- let suo cōtra- rio. hoc ta- men non est simpliciter verū: ut no- per tex. et ibi Bar. in. l. d. pupillo. s. si plurium de ope. no. nū. et quādo re- sultaret abso- nus et iuri s- rius intelle- ctus. et vide Bar. i. l. ne- cessarias. s. qui annua. ff. de pig. act. et melius in ti- tu. qui sint rebelles. i. s. nōnullos. et limitat not. Bal. in. l. i. i. pñ. quomo- do et quādo iu.

Si legitimus an clericus possit esse tutor. di. cit bal. i. l. p. byteros. C. de sacrosan. eccle. q. non cuz in minoribus p. situ ti no suscipiant tutelam uel aliud offi eius seculari p. illuz ter. z uide bal. i. l. generaliter ad fi. de epi. z cle. ADDE q. bal. cofi. c. lxxij. pmo li. tenet q. clerus laici tutor esse possit z laic. cle rici. Sna. to. vi. de i. fi. mili. spec. de tu. s. si uero. v. sed pone pater.

Si legitimus. Capitis diminutio peunt legitime tutele et iam suscepte. b. d. C. Quero qd de sacerdotibus an possint esse tutores. Videtur qd no: ut. l. no distinguemus. s. sacerdotio. s. de ar. bi. tex. habemus in auc. p. byteros. C. de epi. z cle. f. q. possint esse uolentes no ut cogant inuiti: qd dic ut ibi: z hoc in clericis no in religiosis. Si aut esset monach. uel canonicus regularis tunc distincte sibi iter dca est tutele de iur. civili: ut. d. auc. p. byteros in fi. idez in epi. ut ibi p. Sed q. daz canonice dicunt q. de iure canonico secus e: ut in decretis. lxxvj. di. c. puenit. z ibi no. z no. spec. de tute. s. generalr. n. ut exipit q. est eps.

Atestato. Qui no reliquit tutores est itestatus quo ad tutelaz. z mortuo testamenario deuenit ad legitimos. b. d. iste tex.

Reliquero. Qui sunt in pari gradu agnatiois pariter uocant ad tutelaz. b. d. cum. l. se. dicit Jac. de are. q. hodie nepos ex alio filio preferit in tutela sicut in successione: ut in auc. de her. ab inte. s. si igit. quod satis plz.

Inato. Propinquo cognatus no ipedit sequentem agnatu: nec propinquo cognata ipedit sequentem cognatu. b. d. C. No. hoc qd dr de matertera q. est soror matris. z sic cognata q. no ipedit filios fratris ipsius matertere: hoc est filios auiculi qui filii sunt cognati. z sic hcs casum q. i defectu agnatoz tutela deuoluit ad cognatos. d. i. s. l. i. in prin. Alii uolentes hoc effugere dicunt hic loq. de filiis frs ipsius ipuberis: z hoc nullu hz dubiu: qa illi pferunt matertere qa agnati. Item matertera no esset in pximiori gradu: z sic no corrideret ad id qd in prin. l. dr sm dy.

De tu. z cura. da ab his. Rub.

De tutoribus z curatoribus datis ab his qui ius dandi habent. Rub.

Post tutela testamitaria z legitima deuenit ad datiuaz. ideo de ea ponit. in istitutis uero habemus titulum de attiliano tutore ubi tractatur de tutore datiuo. C. Item aduertendu q. hic in rubrica dr de tuto. z cura. merito qa et curator dat a iudice: in pcedentibus no dr de curatoribus: qa solus tutor est legitimus z testamitari: no curator: ut dixi. s. ti. i. sup rub.

Ex. l. sequenti. Quibus iudicib. copetatur ius dandi tutores. z an ualeat datio tutoris sca a iudicib. chartularijs habentib. p. tatem a principe. z qd de datione que fit p. p. fides ciuitatu. z tutor dz dari a iudice sub quo est pupillus nisi def. ad lites qa pot. dari ab illo sub quo lis agitat. z an eo ipso q. dico me pu. finu intelligat originat. z qualr. pupillus possit hre domicilium. z statuta ciuitatu disponetia circa habilitatem p. sone no p. p. h. dunt p. sones no subiectas. Quis aut. debeat dare iudice pupillo cu est originarius in uno loco. z hz domicilium in alio bonaq. in alio uide remissioe in fi.

Sue procosul. Is pot. dare tutori cui est concessum z illi qui sue iurisdictioni subest. b. d. C. Op. dr. hic q. uice gerens p. fides pot. dare tutori. Contra datio tutoris est mixti ipeij: ut. s. de tutel. l. muto. s. tutoris. ergo no pot. fieri p. delegatu: ut. l. i. s. de offi. eius cui ma. est iur. Dicit glo. itelligo eo casu quo me. z mixtu.

iperium pot. delegari ut p. fide abnt. Ita so. v. f. contra casum. l. ij. C. de offi. eius qui uice alte. ge. z quod ibi no. Sustinedo glo. dicit dy. q. quantum ad cognitionem pot. demadari merum ipeij: ita loq. ista glo. sed no quantum ad executionem ut in contrario. Tu dic q. ista pnt esse uera in delegato seu in ipo uicario ab ipso p. fide cofituro: ut. d. l. i. s. i. de offi. eius cui man. est iur. di. sed ille cui madat a principe ut uice p. fide gerat mortuo p. fide uel et abnt. hz merum z mixtum ipeij et quo ad executionem: ut hic z. l. i. s. deportatos. j. de leg. iij. C. Op. dr. h. q. ius dandi tutores copetit quibusda. Contra imo oibus qui hnt merum ipeij: cum sit mixti ipeij: ut. d. s. tutoris. Dicit glo. spale hic: ut no cope. tat nisi spaliter mandet. Idz tenet Ja. de are. ut dixi in. d. s. tutoris. C. Quero qd de istis tutorib. qui danf ab istis iudicib. chartularijs habentib. p. tatem seu auctoritatez a principe uel a comite cui princeps p. cessit an ualeat. Glo. dicit q. sic z bene. de hoc no. in spec. de tu. s. i. s. qd s. his. fac. qd no. C. ubi z apud que. l. fi. C. Quero tutores z curatores danf hodie a iudicib. ciuitatu an pcedat datio de iure. Pe. dicit q. sic ppter cofuetudine: ut. C. de emcipa. l. i. z. l. fi. Puto q. pcedat etiam de iure. qa oibus magistratibus est pmissuz: ut. j. e. l. iij. Genio ad secunda partem. C. No. q. oportet pupillu esse de iurisdictione eius q. dat tutori: qd tene meti: quia si esset aliqs pupillus clericus: tutor deberet dari ei auctoritate iudicis sui no iudicis secularis: in casu tui pot. dare tutorem ille q. no habet eum in sua iurisdictione: puta in lite que uertit coraz eo: ut. l. fi. s. i. C. de admi. tu. quod no. C. Item no. tex. hic qui dicit eiusdem puincie uel ubi domicilium habebat. p. hoc q. dicit eiusdem puincie itelligitur. f. origine: ut gl. dicit. z sic uidef casus q. eo ipso q. dico me perusu uel de perusio intelligitur. f. origine. z examinaui. j. ad municipi. l. i. C. No. etiam q. pupillus pot. habere domicilium quod est mirabile. Nam domiciliu paternum no trasit ad eum: ut. l. assumptionis. s. fi. j. ad municipi. sed no v. q. ipse possit cofituere domicilium sine tutore cum p. hoc obligat. So. itelligo q. habeat domicilium. f. qn cofituere re ipsa qa ibi hz maior. partem fortunaru suaz: ut no. in. l. heres abnt. s. de iudi. uel possumus dicere q. pupillus possit cofituere domicilium in loco ad hoc ut possit habere tutori: quod uidef sentire Azo in suma. C. ubi pe. tu. C. No. ex hac. l. q. statuta ciuitatum que disponit circa psonam legitimanda ad aliquem actu no porriguntur ad eos qui no sunt sue iurisdictionis: sed ad eos tui qui sunt originarij uel habet domicilium ut hic: secus in statutis que disponit circa solenitatem alicuius actus: quod plene examino in. l. cuctos populos. in repeti. mea. C. de sum. tri. z fide ca. C. Ultimo querit dy. hic quid si pupill. in uno loco sit originarius in alio habet domicilium in tertio loco habet bona ubi nulluz hz domiciliu: quis dabit tutores illis facultatibus. glo. z doc. tangunt in. l. i. C. ubi pe. tu. dca in. l. pupilli. j. e. z ibi uidebitis.

Um quidam. Propter appellationem alioz. dat tutor ad tps. b. d. C. Op. a datione tutoris no appellat: ut isti. de excu. tu. s. q. aut. z. j. qn ap. fit. l. i. s. si quis tutor. Glo. dicit q. hic loq. t. sm iura antiqua. tu dic q. hic appellat a snia reprobate excusatiomem z sic concordat cum contrarijs.

Sue p. cosul. s. tu. toris. Ibi hoc et repre. hedit bar. vi. cens q. hoc est mixti ipe. rij. z uide q. dixi p. bar. in. l. i. in. ix. z. x. col. de iur. rif. om. iudi.

C. No. q. uide au. ge. nerali. s. epi. z cleri. z ibi quid si tutor est clericus. z de hoc uide que dixi post Bar. in. l. legitimos. s. tit. i. s. fi. Sed quero an pupillus possit proga. re iurisdictionem sine cofensu sui tutoris uide Bal. in. l. i. C. de iur. o. iudi. z uide ibi de iudice incopetenti ad dand. tu. torem.

C. Querit dy. de hac. q. uide dec. sionem p. eu. in. l. pupillo. j. eo. z in. l. i. q. pe. tu.